

UČITELJSKI TOVARIŠ.

Glasilo

„Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“.

Izdavatelj in urednik:

Andrej Žumer,

nadučitelj in c. kr. okrajni šolski nadzornik.

Št. 10.

Ljubljana, 16. velikega travna 1891. XXXI. leto.

Vsebina: Anton Sušnik — Ljubljana: Šolstvo v praški deželni jubilejni izložbi. — z—: Navod za izdelovanje pridvižnih (relief) zemljevidov. — Fr. Marolt — Brdo: Učitelja-voditelja uradne knjige. — J. Marn: Knjiga slovenska. — Ukazi in odredbe šolskih oblastev. — Vprašanja in odgovori. — Književnost. — Listek. — Naši dopisi: Iz Ljubljane. — Iz Postojine. — Iz novomeškega okraja. — Iz kočevskega okraja. — Z Iga. — Društveni vestnik. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica uredništva.

Šolstvo v praški deželni jubilejni izložbi.

Hitro poteka čas in približala se je doba, 15. dan vel. travna, v koji se slavnostno otvori deželna jubilejna izložba v Pragi, koja ima predočiti svetu in narodu razvoj, podstavo in vednost češkega duha in češkega dela. Stotine tisoč tujcev pripravlja se, da obiše to velikansko delo čeških rok, in vreden ni, da se nazivlje Slovan, kdor bi opustil obisk te izložbe in mu pripučajo gmotna sredstva, da vidi z lastnimi očmi ogromni kulturni napredek češkega naroda.

Za šolstvo v jubilejni izložbi je skrbel šolski odbor, kojemu so bili podrejeni pododbori: za ljudsko šolstvo, obrtne šole, strokovne, srednje in visoke šole. Odbor za ljudsko šolstvo je že vlani meseca rožnika razposlal vsem okrajnim in krajnim šolskim svetom vabilo in poziv gledé razstavine udeležbe, in takoj se je za skupino XXIII. priglasilo 322 čeških

in 113 nemških izložbenikov, koje število se je pa doslej še pomnožilo.

Te zglasitve obsejajo: načrte in modele šolskih poslopij, nariske šolskih vrtov in šolskega orodja, učila, prirejena po učiteljstvu, strokovna literarna dela i. dr. C. kr. deželni šolski svet je pa izložil iz vseh šolskih okrajev pravila in osnove iger ter poslovanje materskih šol (otročkih vrtov) in varovalnic, po jeden izvod najboljših razpredelb ur za vsaki oddelek šol, popolne učne osnove meščanskih šol, pismene otroške naloge v spisji in računstvu, risarske izdelke najvišjih razredov ali oddelkov, vzorce lepomisja; dalje podatke o zasebnih šolah, učiteljskih društvih in šolstvo podpirajočih društev, pravila in poslovne osnove ter naloge šolarjev iz nadaljevalnih šol, dalje učilnic za dekleta, rokodelska dela, sirotišča, ustanove za slaboumne otroke, in za zanemarjeno mladino in dalje pregled se-

danjega stanja ljudskega šolstva v češkem kraljestvu.

Obrtne šole, rokodelske, strokovne in nadaljevalne, koje zavzimajo največ prostora, odmerjenega šolski izložbi, srednje šole so skoro vse priglasile udeležbo svojo v izložbi.

Visoke šole se kot take ne udeležé izložbe. V poravnanje izdatkov za šolsko izložbo je dovolilo naučno ministersvo 8000 gld. Vrh tega je deželni šolski svèt dovolil, da se pokrijejo krajevni izdatki iz prebitkov šolskih proračunov za l. 1890. event. 1891.

Soditi po tem, česar se je učinilo za XXIII. skupino (šolstvo) v praški izložbi, nádejati se je, da bode ta oddelek dostojno zastopan, a to tembolj, ker so vsi dotični organi (dež. šolski svèt, šolski razstavini odbor, zastopniki dež. šol. svéta, med njimi podpredsednik g. Zabusch in dvorni svétnik vit. Kořistka) po svojih močeh pripomogli za dosego napominane svrhe.

Dalje bode odbor „Pedagogiškega društva v Pragi“ za preskrbljevanje stanovanj došlim učiteljem skrbel za primerno nastanjenje. Predsednik tega odbora je v Slovencih poznati češki pisatelj in poseben prijatelj našemu narodu g. Jan Lego. V tem odboru se nahajajo znalci vseh slo-

vanskih jezikov in francoščine. Svrha stanovanjskega odbora je, slovanskim učiteljem (torej tudi slovenskim) preskrbeti brezplačno stanovanje in v kolikor móči cenejo hrano. Na vsa pismena vprašanja daje pojasnila gosp. Jan Lego v Pragi — Žižkov, Miličeva ul. št. 472.

Izložbeni odbor je zgradil stavb za 950.000 gld. in zasebniki so postavili vrhu tega 106 paviljonov za 1,032.000 gld. Vse porabljeno površje na razstavišči znaša 76.000 štirijaških metrov, in je torej praška izložba ne samo gledé obsežnosti, temveč tudi raznosti jedna največjih deželnih izložeb, koje so bile doslej prirejene v Evropi.

Izložba v Pragi bode pa pokazala, kaj pomeni češko kraljestvo v okviru države naše: da je najbolj napredna dežela v narodno-gospodarskem in šolskem oziru ter na prvi stopinji gledé finančne moči in prevage svoje. Izložba češkega kraljestva bode izložba najboljših in najbrojnejših izdelkov vsega cesarstva.*)

Anton Sušnik — Ljubljana.

*) Ta članek priobčujemo z željo, da bi se slovensko učiteljstvo v toliki meri zanimalo za češko šolstvo, kakor se češko učiteljstvo zanima za napredek v našem šolstvu. Češka je bila in je še gledé razvitja šolstva prva dežela v Avstriji. Medsebojna uzajemnost bode v korist naši širji in ožji domovini. Ured.

Navod

za izdelovanje pridvižnih (relief) zemljevidov.

Naš „Tovariš“ je že večkrat učiteljstvo opozoril na pridvižne zemljevide kot izvrstni učni pripomoček za zemljepisje. Tak zemljevid je ravnokar izdal vojaški zemljepisni zavod na Dunaji za štajersko deželo ki velja 35 gld.

V sledečem hočemo podati tudi kratek navod, kako lahko sleherni učitelj izdela tak zemljevid za svojo bližnjo okolico, katerega z najboljšim vspehom lahko rabi v šoli pri zemljepisnem pouku.

„V ta namen si pripravimo gladko desko v obliki in velikosti kakoršno hočemo dati zemljevidu. Da ne postane deska vegasta, napravimo na spodnji strani letvice (lašte) iz trdega lesa. Na to desko prilepimo zemljevid, ki smo ga natančno izrisali po kakem generalnem zemljevidu. Potem označimo razne visočine gričev, gorá in dolin. V te točke zapičimo žičnike (parižke čavljje = Drahtstifte) v primerni velikosti, ki smo jo posneli po merilu. Pri meritvi rabimo cirkel ter zabijemo

žičnike tako globoko v desko, da se njih dolžina ujema z dotično visokostjo gore i. t. d. Na ta način smo dobili nekaj matematični relief, ki nam razodeva navpično izobražbo našega ozemlja (pokrajine). Sedaj natlačimo med žičnike ilovice (gline), struge potokov in rek pa iztaknemo z iglicami (knoflicami). Potem je treba natančno opazovati površino zemlje v prirodi ter z modelirnim klincom v glino vtisniti taiste podobe tako, da natanko razločimo razne griče, gore, ravnine in doline. Pri tem delu je treba mnogo natančnosti in potrpežljivosti.

Ko je površina zemlje v glini v podobljena, napravimo okrog našega zemljevida lesen okvir ter ga oblijemo z mavcem.*) Da dobi oblika več trdnosti, vtisnemo v mehki mavec (gips) železne šibke (paličke). Sedaj smo dobili negativno podobo ali matrico, katero previdno obrnemo, potem pa rahlo iz nje glino poberemo. Ako hočemo dobiti pravo podobo zemljevida, potem pomazemo matrico s toplo milino vodo (žaf-nico), v katero smo curili nekoliko kapljic olja, da se naredi tanka skorjica. Potem

*) Kako se to dela, najdemo natanko opisano v III. Ped. letniku str. 211 in 212, članek »O modeliranju.«

vlijemo v matrico zopet v vodi raztopljen gips vsaj 1 cm na debelo ter potisnemo v še mehko tvarino kos organtina ali platna. Gips ima sedaj dobro podlogo. Ko se gips popolnoma strdi, vzame se previdno iz matrice ter napravimo okrog gipsne podobe lesen okvir ter podrobnosti na zemljevidu izdelamo (izpraskamo) z dletu podobnim modelirskim železom. Zemljevid postane še bolj pregleden, ako ga primerno obarvamo, da se že od daloč vidi polje, gozdi, skalovje, snežniki i. t. d. Obarvanje se najbolje vrši z oljnatimi barvami, poprej pa je treba relief prevleči z redko limno tekočino in belo oljnato barvo. Posamezna znamenja naj bodo taka, kakor na situacijskih zemljevidih. Učitelj posebno lahko izdeluje pokrajinske pridvižne zemljevide, ako ima Lergetporerjev idealni zemljevid pred seboj.

Ako se učenci učé po takih zemljevidih, dobé kaj hitro jasne zemljepisne pojme ter razumejo potem vsak drugi zemljevid. Dobro je tudi, ako učitelj na šolsko tablo nariše zemljevid okolice, katero jim je poprej razložil na svojem relief-zemljevidu.

—z—

Učitelja - voditelja uradne knjige.

Vesten gospodar si zapisuje važne dogodke, ki vplivajo na gospodarstvo in njega razvoj, zapisuje si važne gospodarske izdatke ter končno stavi nekaj spregled, oziraje se na dohodke in stroške, uspehe in ovire, katere se mu tekom leta javijo.

Tudi šola je polje umnega gospodarstva — a gospodarstva z duševnimi močmi! Vesten učitelj si beleži obravnavano tvarino, važne dogodke, kateri vplivajo na razvoj šole in pouka, ovire, katere preté rednemu šolskemu obiskovanju i. dr. Kakor gospodar, istotako izplačuje tudi učitelj prisluženo plačilo.

Težavno, odgovorno je stališče učitelja, a še težavnejše ono šolovodje. Od obeh se zahteva vstrajnosti, neutrudnega delovanja in v uradnem poslovanju primerne takta.

V svrhu natančne kontrole pouka, šolskega obiskovanja, napredka v šoli in mnogo družega ukazuje ministerijalni ukaz z dné 20. vel. srpana 1870. l. v § 33., da je učitelj odgovoren za natančno vodbo nekaterih uradnih knjig, kakor: zapisnika, tednika in razrednice.

Šolovodja, bodi si že kakeršne kategorije, odgovoren je tudi, da se natančno vodijo: šolska matica, opravljeni zapisnik, inventar in še nekaj drugih uradnih knjig.

Nikakor ni prijeten položaj mladega učitelja-voditelja, kateri, komaj iz pripravnice došel — že prevzame vso — lahko trdimo: težko odgovornost vodstva šole.

Ni mu znano, kako voditi matico, kaj in kako spisovati v opravljeni zapisnik in kako dopisovati šolskim oblastvom. Ako to poudarjam, ni mi do tega, koga mlajših učiteljev žaliti — saj sem tudi še „mlad učitelj“ — a vsak, ki je to skušil, roko na srce in „ali je bilo tako, ko sèm nastopil službo voditelja na jednorazrednici?“ —

Krepak „Da!“ je gotov. Zato bi bilo umestno, ko bi se ob pouku specijelne metodike pripravnikom zadnjega leta podajalo v vsaki uri nekoliko opazek o spisovanju uradnih knjig in o dopisovanju z šolskimi oblastvi. To bi bodočemu učitelju-voditelju izvestno mnogo hasnilo.

Do sedaj objavljeni šolski zakoni — izvzemši jednega — ne podajajo nikakršnega navodila o spisovanju in uredovanju uradnih knjig. Zato naj tu še enkrat izrazimo željo, naj bi slavni deželni odbor blagoizvolil kmalu izdati novo urejeno zbirko šolskih zakonov, tikajočih se Kranjske in sicer naj bi se stvar izročila prvim našim šolnikom v izvršitev, kateri bi zbirko uredili gotovo s stališča praktične uporabe in to v korist službujočim kakor tudi bodočim učiteljem.

Namen temu spisu bodi, svoje — nikakor ne merodajne — skušnje, katere sem si tekom večletnega službovanja na več- in jednorazrednici v uradnem poslovanju pridobil, tu objaviti, opis vseh do sedaj v rabi obstoječih uradnih knjig in njih formulare, taki kakor so ali s stavljenimi premembami podati. Kakor nas naudaja želja, da 'se zjedini v pouku, tako naj budí tudi ta spis željo, da se zedinimo v spisovanju uradnih knjig. In v to: Bog pomozí!

Za spisovanje in sestavljanje zapisnika, razrednice in tednika za vsakdanjo in ponavljalno šolo odgovoren je vsak učitelj. Šolski vodja pa je zavezan spisovati in uredovati poleg teh tudi: 1. šolsko matico, 2. šolski inventar, 3. šolski vestnik (kroniko), 4. vložni zapisnik (eksihibitni) protokol, 5. zapisnik izposojenih knjig otroške knjižnice, 6. zapisnik knjig otroške knjižnice, 7. zapisnik izposojenih ubožnih knjig.

Poleg tega je jako umestno, ako si sestavi: 8. zapisnik spregledov šolskih zamud, 9. indeks o v kazalu šolskih zamud izkazanih učencih in učenkah ter popolnjuje vsako leto z vposlanim narastkom, 10. zapisnik knjig okrajne učiteljske knjižnice.

Uradnih knjig, kar vsak uvidi, je dovolj — še preveč! A na stroške mirne vesti voditelja ne da se nobena izbaciti! Vprašanje je le: katero prvo urediti pričetkom šolskega leta, kako te uradne knjige spisovati, kaka bodi njih vnanjost, kaka notranjost in kakó te knjige — saj jih ni malo — v redu imeti?

Glavna uradna knjiga je šolska matica. Smemo jo imenovati vir vsem drugim in zato treba to vsako šolsko leto popolnjevati, kar zahteva začetkom imenovani zakon in razpis c. kr. deželnega šolskega sveta od dné 8. vinotoka 1870. l., št. 316. Dolžnost temu v prvo je krajnemu šolskemu svétu; a tacihi naštetí, ki bi to spolnjevali, gré lahko „na prste“ in zato izvršuje nje uredbo le šolski vodja. Iz šolske matice izpiše si učitelj-voditelj (in na večrazrednicah vsaka učna moč za-se!) šologodno deco za posamezna šolska leta ter sestavi takó razrednico. To je prva uradna knjiga pričetkom novega šolskega leta, kajti prvi šolski dan treba že zamude zaznamovati. Tej sledi tednik, v katerega spisuje učno tvarino in potem zapisnik ali katalog. Vsekakor treba prvo uradno knjigo sestaviti na podlagi

zapisnika preteklega šolskega leta že dva tri dni pred novim šolskim letom.

Uradne knjige naj so sešite, obrezane, v posebnem zavitnem (temno-modrem) popirji, snažne, s črno tinto z največjo skrbnostjo in pregledno spisane ter formalno dovršene, t. j. brez vsake slovniške in pravopisne napake. Jezik — razume se: na slovenskih šolah — slovenski (žalibog, da se še sedaj najdejo voditelji, kateri zaradi „lepšega“ ali „iz navade“ spisujejo na slovenskih šolah uradne spise nemški in s tem sami svoj materni jezik porivajo v kot!) bodi priprost, brez vsakih zavijač in lahko umljiv. Ne da bi jo ogledovalec odprl, naj že zna, kaj drži v roki; zato naj ima vsaka uradna knjiga na sprednji strani napis — etiketo.

Štiri glavne uradne knjige, o katerih bodem tudi najpreje govoril, naj so vedno trdno vezane.

Uradne knjige so last šole. Kot take treba jih na glavni poli označiti z uradnim pečatom dotične šole ter inventirati, kar bodi — kakor pozneje v spisu o šolskem inventaru omenjeno — očitno na zavitnem popirji ali pa na glavni poli zaznamovano. Najbolje je, ako ima učitelj pri rokah male prazne etikete slične onim, s katerimi se značijo zvezki knjig. Na etiketo vpiše „Inv.“ in dotično rubriko.

Koncem ali začetkom šolskega leta izkažejo se vse nove uradne knjige kot prirastek dotični rubriki inventara. Tu gré tudi za neko važno vprašanje.

Učitelj I. službuje na šoli v A. mnogo let. Tednik spisuje si z neko nepopisljivo skrbnostjo in natančnostjo leto za letom. Ker želi imeti nekako natančno kontrolo v napredku vsacega leta v svoji praksi,

zato hrani si tednike vsacega šolskega leta. Na svojo prošnjo je premeščen na šolo v B. in — nolens volens — odnese tudi tednike s sáboj. A krajni šolski svét v A. pritoži se radi tega na c. kr. okrajni šolski svét in I. kot odgovorni bivši voditelj dotične šole ima se zagovarjati, kam so te in te uradne knjige zginile.

Gospod urednik nam bode učiteljem-voditeljem gotovo jako ustregel, ako nam tak slučaj zakonito razjasni — je-li učitelj upravičen svoje z vélikim trudom sestavstavljenе tednike — akopram je krajni šolski svét popir kupil in so uradne knjige, pod pogojem, da je plačal krajnemu šolskemu svétu popir, smatrati kot svojo last?

Prijeten utis napravi na ogledalca uradnih knjig, ako se iste v posebni trdni mapi hranijo, da ostanejo vse leto nove, nezamazane in nezaprašene.*) Vsak vodja lahko na to deluje, da se za tako mapo stavi v proračun ta vsotica, kar z uljudno prošnjo do predsednika krajnega šolskega svéta lahko doseže. Sevéda treba tu in tam precej „božati“, a doslednost vodi k cilju! Taka mapa ostane potem last šole in je neobrabljava.

Vse uradne knjige mora učitelj-voditelj (na večrazrednicah vsaka učna moč v kolikor je za to odgovorna) koncem šolskega leta lastnoročno podpisati, ker je le on za to, kar je spisal, odgovoren.

Štiri glavne uradne knjige, o katerih hočem najpreje govoriti, so: šolska matica, šolska kronika (ali šolski vestnik), vložni zapisnik in inventar. (Dalje prih.) **Fr. Marolt — Brdo.**

*) Knjigovez Bonač v Ljubljani naredi tako mapo prav lično v platno s trdno lepenko, trakovi in napisom »Uradne knjige« vezano za 1 glđ. 40 kr. *Pis.*

Knjiga Slovenska

v

XIX. veku.

*

Matej Močnik r. 13. sept. 1827 v Zalogu fare Cerkljanske na Gorenjskem, dovršil šestere šole latinske v Ljubljani, vstopil v red Jezusov, a pustivši ga zarad bolehnosti je služboval nekoliko na Vačah nekoliko v Kamniku pri davkariji, postal ondi l. 1855 učitelj v dekliški šoli, l. 1864 podučitelj v prvi mestni deški šoli v Ljubljani, l. 1870 učitelj ter do l. 1873 šolski nadzornik za Kamniški okraj in ud c. kr. izpraševajske komisije za ljudske in meščanske šole, l. 1873 vrednik „Učiteljskemu Tovarišu“ do l. 1882, l. 1874—1882 odbornik v „Slovenski Matici“, sicer tajnik ali tudi blagajnik Društvu na pomoč učiteljskim vdovam in sirotam, pri Društvu slovenskih učiteljev, pri Narodni šoli, katoliški Besednici, katoliški Družbi za Kranjsko, v Vincencijski družbi, v društvu sv. Cirila in Metoda itd. Zarad bolehnosti bil je na lastno prošnjo umirovljen l. 1882. „Močnik je mož najboljšega duha ter še danes, dasi v pokoji živč, v raznih domoljubnih odborih neumorno delaven“ (Zgod. Cerklj. Far. str. 144).

Prvikrat se je oglasil M. Močnik, petošolec Ljubljanski, v Vedežu l. 1850 l. 47 in sicer v pesmi, v kateri se nam kaže prav v sedanji svoji dobi in katero vrednik J. Navratil spremlja z opazko: „Že spet nov mlad pesnik. Nas veseli, da se zbuja. — Za prvič dobro; le nadalje“. Taka-le je:

Jesenska pesem.

Narava je zaspala,
Ni solnce več gorkó;
Je zeljše ovenelo,
Več rožce ne cvetó.

Žalujejo potoki,
Tak žalostno žurčé;
Veselja zapuščene
Zdihujejo mejé.

Že listje je odpadlo,
Čelavo je drevó,
Narava je zaspala:
Več ptičce ne pojó.

In gojzdi vsi rujavi
Zgubili so svoj kras;
Okoli vse žaluje,
Ker hudi tare mraz.

V oblačilu prejšnjem
Lé jela še stoji,
Kot nade žar leskeči,
In nas obveseli.

Vendar očitno Močnik ni nadaljeval pesnikovanja, kar je sam povedal v „Tov.“ l. 1862 str. 74, češ, Pegaza jezdariti ne znam! „V svojih mladih letih sem se pač vsedel nanj, ali ubežal mi je in me še dobro obercal; gospod profesor namreč mi je na mojo neumerljivo pesem nekaj takega načertal, kar je konjski podkvi zeló podobno, in od odsihdob še nisem poskušal kljuse jezdariti itd.“ — Pač pa je poročal v Novice „Jurčkov Matevž“ časih o raznih dogodkih iz Kamnika, tudi o volitvah; stanovitno pa je hkrati jel dopisovati l. 1861 „Tovaršu“ in „Danici“, in potem do l. 1890 ga ni leta, da bi ne bil priobčil v njem nobenega svojega umotvora. — „Moje misli so, da naj „Tovarš“ po vsaki ceni dvakrat na mesec izhaja, ker je enkrat na mesec premalo za namen, kterege si je ta list postavil“, pisal mu je iz Kamnika konec l. 1861. Tudi se čuti, da kak daljši sstavek tako rekoč zgubi mikavnost in veljavo, če ga bravec bere, pa zopet dolgo ne vidi... Kar mene zadene, si bom, ako Bog dá, prizadeval „Tovaršu“ večkrat kaj dopisovati; ali kaj pomaga, ker je moja vednost preplitva. Po mojih mislih bi bilo tudi treba, da bi „Tovarš“ prinašal kaj podučnega iz slovenske slovnice in sploh iz slovenskega lepoglasja in spisja...

Ako bo Bog hotel in sreča učiteljska, bo naš mladi „Tovarš“ postal sčasoma verli mož in čverst odgojitelj na slavo božjo in na srečo našega milega naroda itd. (str. 205)“. — V tem tečaju je spisoval sestavke „Lepa odreja“ (str. 8—58) in poslovenil razpravo: „Koliko računskih načinov naj se pri začetnem nauku o računanju ali rajtanju razločuje in vadi (str. 125—177)“. — V Danici pa je v spisku „Škof J. M. Vittmann“ svojim tovaršem priporočil ranjkega nauke o šoli, šolski učenosti in pobožnosti, o šolarski maši itd. (str. 12).

L. 1862 ima Tovarš naslednje spise njegove p.: Zakaj pesmi niso za narekovanje pripravne in zakaj se ž njimi ne smejo jezikoslovne vaje zedinovati. Keršanska odreja (81—133). Telesno kaznovanje. Jeklene peresa niso pripravne za pisanje v ljudski šoli. Nauk v branji v srednjem in višjem razredu ljudskih šol (str. 18—303). Resnica in laž. Potovanje za Savo — o smerti Slomšekovi. Podučevanje v ljudski šoli naj bo v kerščanskem duhu. Iz zgodovine kerščanske ljudske šole (str. 21—333). — Danica pa: „Odperto pisemce gosp. profesorju žl. Radiču“ o češčenju preblazene Bogorodnice in prečiste Device Marije nasproti njegovemu napačnemu spisku „Blätter aus Krain“ 15. jan., kjer pravi naposled: „Žalostno znamnje našiga časa je, de učeniki katoliških šol vernim za kratek čas take napčnosti ponujajo (str. 27)!“ — Ali je tako imenovana verska preuredba (reformacija) v 16. stoletji kaj svet zboljšala (str. 52—60)? Kam merijo sovražniki katoliške Cerkve? Pesimis displicere est optimis placere — o Jezuitih, njihovem vnanjem in notranjem redu — spisal (str. 85—119) Laicus catholicus. Glasi iz Tirol — zoper Mühlfeldov Religions-Edikt. Katolišk neduhoven. Italijo politiško zediniti, je-li mogoče? Avstrija in katoličanstvo. Pijeva družba na Švicarskem — po Wien. Kztg.

L. 1863 kaže Tovarš: Iz zgodovine keršanske ljudske šole (str. 9—374). Ko-

liko moči do mladosti ima zgodnje soznanje lepoznanstva, in kakšne dolžnosti izvirajo iz tega za odgojitelja in jezikoslovnega učenika (str. 19—103). Praktična slovensko-nemška gramatika (str. 55—376). Keršanska odreja (str. 242—356). — Danica pa: Mnogo poročil iz deželnih zborov. Posebej: Govor kurata Auerja v tirolskem deželnem zboru — za versko edinost itd.

L. 1864 T.: Iz zgodovine keršanske ljudske šole (str. 20—167). Praktična slovensko-nemška gramatika (str. 21—213). Keršanska odreja. Laž. Obnaša v cerkvi in božja služba. Pisma dveh slovenskih učiteljev — Svetoslav in Tugoslav. Pogovor o šoli — Anžek mlajši in Anže starejši učitelj. Učiteljevo premišljevanje v začetku šolskega leta. Neprijatelji šol. Pedagogična pisma — Barovič pa Govorič. — D.: Nekoliko o Bosni in Hercegovini, spisal M. Močnik (str. 230—292).

L. 1865: Obrazi iz odgojilne povestnice pri poganih (str. 50—214). Pogovor — Vedež in Klatež. Pašnik. Lepo cvetje, koristen sad. Kaj si učitelja dopisujeta — Svetoslav i Tugoslav. Izreki in pregovori. Odkritoserčne misli o sedanjih glavnih in srednjih šolah. O materinskem jeziku. Odkritoserčnost. Tudi od otrok se učitelj more učiti. Slomšek, prvi pedagog v novejših časih (305—360). Pogovor dveh učiteljev — Vohnè in Rohnè.

L. 1866 T.: Ali res šola ljudstvo kazí? Sirovost. Keršanska odreja. Šolska postava v deželnem zboru. Odgoja v molitev. Ljubezen do poklica. Kaj si učitelja dopisujeta — Radoslav in Svetoslav. Odgovor na poslednja tri pisma Tovarševa (str. 320. 359). Istinovič, učitelj. — D.: Nektore proste misli o poslednjem deželnem zboru. Tepeži po Kranjskem, zlasti Gorenskem. Katoliška cerkev na Jutrovem in katoliške družbe v Avstriji. Nada katoliške cerkve v l. 1866 (cf. Sendbote). Katoliška cerkev — skala Kristusova. Ljudska šola — narodno vseučilišče. Iz zgornjega Tuhinja o misijonu. Katoliško slovstvo pa časnikarstvo podpirati je sleher-

nega katoličana sveta dolžnost. Kje je prava ljubezen do bližnjega doma (v kat. cerkvi). Posebno apostolstvo v malih šolah — pobožnost do presv. Serca Jezusovega. Krivica se sama tepe — po Wien. Kztg. Sveto detinstvo in njegove čuda na otoku Tsov-Mingu.

L. 1867 T.: Tovarš tovaršu na deželi — o dr. Orlovi svečanosti v čitalnici itd. Učitelj in sveto pismo. Kako list „Freie pädagogische Blätter“ sodi tudi o Slovencih (str. 63). Nekaj starega v novi obleki — „lepo in koristno“ — v prevdarek (cf. Schulfreund). O slovenščini v šoli in v uradu — nasprot „Laibaherici“, „Tagespošti“. Izpod Grintovca. O pobalinih na ulicah. O sporočilu mestne glavne šole pri sv. Jakobu „Laibaherici“. O cerkvi in šoli (Po Vaterl. posnel M.) — D.: Učiteljski zbor na Dunaju, kjer pravi proti koncu: „Modri ne gleda, kaj ljudje govoré, ampak prevdarja njih djanja in potem jih sodi, sedanjost primerja s preteklim časom, in tako presojuje sedanjost in se odločuje za prihodnjost. Tako delajmo tudi mi, in ne bomo tako brezmiselno terdili, kar bomo druge slišali terdití, in sladkim besedam se ne bomo dali premotiti. — Učiteljski zbor bo javalne kaj zboljšal ali v šoli pre naredil, zanimiv pa je kakor znamenje časa, in glasno bučeča tromba za državo in cerkev (str. 223)“.

L. 1868 T.: Procesije in šolska mladost v nižjih ljudskih šolah. Izobraženost. Odgoj za Boga; odgoj za ta svet. Kako pomagamo učitelju do sreče. Zgodovina v ljudski šoli. O novi šolski postavi. Beseda, katero je govoril v štirskem dež. zboru poslanec g. Buol-Bernburg o šolski postavi. Po Vaterl. prosto poslovenil M. Močnik. Zemljepisje v ljudski šoli. — D.: Deržava in cerkev: „Iz tega smo videli, zakaj da je tako zvani jožefinizem cerkev sovražil, in zakaj da jo sovraži dan današnji liberalizem in bi jo rad vkoval v še hujši spone memo nek daj. Spoznali smo, da med liberalizmom in katoliško cerkvijo ne more biti sprave. Sedaj je liberalizem v

cvetu, torej je najberže cerkvi marsikaj poskušenj pričakovati. Kar so dosihmal liberalci po cerkvi mahali, utegne biti predigra tega, kar ji namerjajo. Po jožefinizmu in drugih okolnostih pa je res nastalo sem ter tje tako dremanje in spanje med katoličani, da je treba hudih viharjev, kateri svet prebudé in očistijo škodljivih soparov“. — Katoličani in liberalizem (cf. Hist. pol. Blätter str. 55).

L. 1869 T.: Zemljepisje v ljudski šoli (str. 4—364). Dva prijatelja si pišeta Vedrilec pa Čmernilec. Pastirski list knezoškofa Lavantinskega — Jak. Maksimilijana — zlasti šoli. Poterpežljivost. — D.: Razprave in odprave — za kat. politično društvo nasprot „Slov. Narodu“ po geslu: Inimici hominis domesticí ejus (str. 15). Pogovor med Šego in Pravdo — za veselico v Kat. družbi (str. 147).

L. 1870 T.: Zemljepisje v ljudski šoli (str. 3—284). Slovnica v ljudski šoli. Pedagogika in verozakon. Značajnost. Zopernosti so človeku koristne. Perva nemška slovnica za slovenske ljudske šole itd. —

L. 1871 T.: Šolsko in ljudsko izobraženje. Druga nemška slovnica za slovenske ljudske šole. — D.: O liberalizmu in liberalnih društvih — v izgled katoliškim — govoril v kat. Besednici (str. 192—201). Delavci in sedanji čas (str. 232—241) itd.

L. 1872 T.: Iz šole za šolo. Pregovori in izreki. Jezikov poduk in vernost v šoli. Iz zemljepisja. Šolski postavi v kranjskem deželnem zboru itd. — D.: O spomenici kat. škofov v Fuldi, govoril v kat. Besednici. O slovečem Bizmarku in drugih — tudi domačih zadevah, o katerih pravi na pr.: „Kako pa pri nas na Slovenskem? Mi še do abecede v politiki nismo prišli, ker ne spoznamo potrebe edinosti. — Mladi neskušeni ljudje starejim pravila dajejo, kako naj govoré in pišejo, kako naj se vedejo in obnašajo; stari jim pa pridno na vse to odgovarjajo, in s tim mladim neznanško veselje napravljajo. Človek bi mislil, da smo prišli v tiste čase nazaj, ko so bili terdovratni boji med — egarji in

igarji. — Kakšni časi so bili takrat, in kakšni so sedaj! — Neprijatelji se nam po pravici smejaajo, in nas imajo v takih slučajih za politične otročaje. Eneržije in poguma nam ne manjka — v domačih prepirih; Bog nam je dal um in pamet, pa jo obračamo narodu v kvar, neprijatelju v korist. — Domá smo lévi, neprijatelju v očigled pa po otročje priprosti; zato pa vsak dan prosimo še za toliko Nemcev v deželo, da bi nad nami gospodarili. — Ako si nočejo naši časnikarji „Danice“ v

izgled vzeti, naj se pa ravnajo po „Tagblattu“; nikdar in nikoli ta list svoje stranke ne napada, dasiravno tudi tam ne gre vse gladko. — Ko bi politika ne bila še iznajdena, bi jo bili gotovo iznašli Nemci na Kranjskem (str. 410)“. — Tako je tudi l. 1873 modro govoril v kat. Besednici na pr. O Napoleonu III. po zgodovini, o liberalni, tudi mladoslovenski trditvi: Vera ni v nevarnosti, in o papeževi okrožnici z dne 21. nov. t. l. (Vid. Zg. Danic. str. 61. 258. 410) itd. —

Ukazi in odredbe šolskih oblastev.

VI.

Učiteljski tečaj za deška ročna dela.

A.

Visoki c. kr. deželni šolski svèt je gledé udeležbe učiteljev na učiteljskem tečaju za deška ročna dela na I. dunajski šolski delarni razposlal okrajnim šolskim svétom 2. vel. travna t. l. št. 773 nastopni poziv z naročilom, naj se dá učiteljem na znanje z dostavkom, da bode tudi letos deželni odbor v to svrhu delil podpore. Prošnje za podpore naj se pravočasno vložé pótém c. kr. okrajnega šolskega svéta na deželni šolski svèt.

Ta poziv slóve:

Ferialcurs an der I. Wiener Schulwerkstätte pro 1891.

Se. Excellenz der Minister für Cultus und Unterricht hat mit Erlass vom 19. Februar 1891, Z. 2207 dem Vereine zur Gründung und Erhaltung unentgeltlicher Knabenbeschäftigungsanstalten in Wien für den im Monate Juli d. J. beginnenden Ferialcurs zur Heranbildung von Lehrern für den Handfertigkeitunterricht unter gleichzeitiger Genehmigung der Abhaltung dieses Curses eine Subvention gewährt.

Jene Herren Lehrer, welche an diesem Course theilnehmen wollen, mögen nachstehende Bestimmungen beachten.

1.) Der Unterricht an diesem Course ist unentgeltlich.

2.) Derselbe beginnt Mitte Juli 1891. (Der Tag des Beginns wird den Herren Theilnehmern später bekannt gegeben) und dauert 5 Wochen. Die Übungen beginnen täglich mit Ausnahme des Sonntags, der ganz frei ist, am Morgen um 7 Uhr, am Nachmittag um 2 Uhr und währen bis 11 beziehungsweise 5 Uhr. An zwei Tagen in der Woche finden von 11—12 Uhr vormittags Vorträge statt.

3.) Am Schlusse des Curses werden Zeugnisse über den Besuch und den Erfolg ertheilt.

4.) Der Unterricht umfasst: a) Arbeiten an der Hobelbank; b) Modellieren im Thon; c) Holzschnitzen und d) Cartonagearbeiten.

Jeder Theilnehmer wählt für die Zeit eines Curses zwei Unterrichtsgegenstände, von welchen er den einen in den Vormittagstunden, den andern in den Nachmittagstunden übt.

5.) Das Material und die nöthigen Werkzeuge ausser Zirkel und Bleistift stellt die Schule zur Verfügung, wofür jeder Theilnehmer für die Dauer eines Curses 5 fl. Materialienbeitrag zu zahlen hat.

6.) Die hergestellten Objecte sind Eigenthum des Erzeugers, doch steht der Cursleitung das Recht zu, von jedem Theil-

nehmer je ein Object für die Schulsammlung anzusprechen.

Der Verwaltungsausschuss macht es sich zur Pflicht, den Curstheilnehmern billige Wohnungen zu verschaffen, u. zw. für die ganze Dauer des Curses um den Betrag von ungefähr fl. 10.

8.) Die Cursleitung verpflichtet sich, den Curstheilnehmern nach Möglichkeit in Bezug auf billige Verköstigung u. s. w. mit Rath und That an die Hand zu gehen.

9.) Anmeldungen zur Theilnahme an diesem Course sind bis 15. Juni d. J. an den Obmann des Verwaltungsausschusses, Alex. Riess, Wien, VII., Neubaugasse 25 zu richten.

Weitere Auskünfte ertheilt der Cursleiter Alois Bruhns, Wien, VII., Zoller-gasse 41.

Für den Verwaltungsausschuss des Vereines zur Gründung und Erhaltung unentgeltlicher Knabenbeschäftigungsanstalten in Wien

Der Cursleiter u. Schriftführer: Der Obmann:

A. Bruhns.

Alex. Riess.

B.

Uradni list „Amtsblatt der k. k. Bezirkshauptmannschaft Hernals“ objavlja nastopni razpis:

Z. 2042.

(Unterrichtscurs zur Heranbildung von Lehrern des Knabenhandarbeits- [Handfertigkeitss-] Unterrichtes). Mit Genehmigung des hohen k. k. Ministeriums für Cultus und Unterricht wird an der mit der Knabenbürgerschule in Neulerchenfeld (Wien) verbundenen Schulwerkstätte in den Hauptferien dieses Jahres der fünfte Lehrkurs für obgenannten Zweck abgehalten werden. Das Arbeitsprogramm umfasst: a) Holzarbeiten, b) Papparbeiten.

Die Unterweisung erfolgt nach der von dem hohen k. k. Ministerium für Cultus und Unterricht mit der Anmerkung ausgezeichneten methodischen Darstellung des Knabenhandarbeitsunterrichtes.

Zur Erörterung der verschiedenen,

diesen Zweig der Erziehung betreffenden Fragen sind Vorträge und Discussionen in Aussicht genommen. Im Allgemeinen haben nachstehende Bestimmungen Geltung:

I. Der Curs wird am 20. Juli d. J. eröffnet und am 29. August geschlossen.

II. Die tägliche Arbeitszeit beträgt 9 Stunden, deren Vertheilung auf die Vor- und Nachmittage nach gepflogener Vereinbarung mit den Herren Theilnehmern bestimmt wird.

III. Für das erforderliche Arbeitsmateriale und die Benützung der Werkzeuge hat jeder Theilnehmer zu Beginn des Curses den Betrag von 5 fl. zu Händen des Leiters zu erlegen.

IV. Die fertiggestellten Arbeiten sind Eigenthum der Theilnehmer. Am Schlusse des Curses erhält jeder Theilnehmer ein von der Cursleitung ausgestelltes, vom löblichen Bezirksschulrath Hernals viidiertes Zeugnis.

V. Zur Bequartierung der Auswärtigen Theilnehmer hat der löbliche Ortsschulrath im Einvernehmen mit der löblichen Gemeindevertretung von Neulerchenfeld die erforderlichen Räumlichkeiten im Schulhause bereitwilligst zur Verfügung gestellt, und wird die Cursleitung die nothwendige Einrichtung derselben veranlassen.

Diejenigen Herren Theilnehmer, welche Wohnung im Schulhause zu nehmen beabsichtigen, wollen dies in ihrer Anmeldung gefälligst bemerken. Der diesfällige Betrag von 7 fl. (einschliesslich Bedienung) ist gleichfalls zu Händen des Leiters abzustatten. Auch für gute und billige Verköstigung ist Vorsorge getroffen. Die Anmeldungen sind an den Cursleiter Herrn Josef Urban, k. k. Bezirksschulinspector und Bürgerschuldirektor in Neulerchenfeld, Wien, Grundsteingasse Nr. 65, bis längstens 13. Juni l. J. zu richten.

Nachdem nur eine beschränkte Aufnahme stattfinden kann, wird die Einhaltung des Anmeldungstermines nachdrücklichst empfohlen.

Vprašanja in odgovori.

Šesto vprašanje. Ali je učitelj upravičen, svoje z velikim trudom sestavljene tednike smatrati za svojo last, ako krajnemu šolskemu svetu poravna stroške za tiskane pôle, in ali sme za slučaj, da pride na drugo službo, tednike s saboj vzeti? (G. Fr. M.)

Odgovor. Po § 33. šolskega in učnega reda je šolski voditelj odgovoren, »da so ugotovljene potrebne uradne knjige in spisi«, h katerim tudi pripada tednik. Zaradi tega se vsakoletni tednik tudi vpiše v inventar in dobi uradni pečat. Z vknjiženjem in s pečatom postane tednik neoddatna last šole in učitelj, ki ga je pisal, nima nikake pravice do njega.

Sedmo vprašanje. Kje bi se kupil šolski stenski zemljevid »Avstro-Ogerske« in koliko bi veljal? (G. J. R.)

Odgovor. Najbolj navadni in sedaj najboljši šolski zemljevid Avstro-Ogerske je Baurov, založil

Edvard Hölzel na Dunaji in stoji brez voznine na platno prilepljen v mapi 7 gld., na platno napet s palicami 8 gld. 20 kr. Naroči pa se naravnost pri založniku ali pa v Ljubljani pri Kleinmayru ali Giontini.

Osmo vprašanje. Kakšni tintniki za šolske klopi se najbolj priporočajo? (G. Fr. Z.)

Odgovor. Od dobrega tintnika se zahteva: 1.) da se dobro zapre, da pri pometanji šolske sobe ne pride prah v tinto; 2.) da tinta v njem ostane čista; 3.) Da je trdno v klop vdelan in ga šolar ne more lahko prevrniti. Vsem tem trem zahtevam zadostujejo tintniki, kakeršni se nahajajo v ljubljanskih mestnih šolah. Vlti so iz cinka in se dobro zapirajo. Vdelano imajo postekleno posodo in se dajo dobro v klop pritrditi. Komad stane z voznino in carino okolo 45 kr. Izdeljuje pa jih tvrdka Golsmann & Comp. v Barmen na Nemsškem.

Književnost.

Knjige družbe sv. Mohorja. (Konec). Razven teh bi si družba gotovo še pridobila nekaj drugih novih in izvernih slovenskih pripovedij in če bi jih še vrhu tega manjkalo, naj bi se pa — kakor so se že Kristof Šmida spisi — še drugi n. pr. Hoffmanove in druge pripovedke za mladino prestavljale, katero delo bi gotovo radi — če drugi ne — nekateri učitelji za majhno nagrado prevzeli.

Dobro vem, da je svetovati lažje, kakor svet izvesti. A družba sv. Mohorja bi se tu ne smela ustrašiti ne truda ne žrtve.

Vsi poskusi posameznikov, kako knjigo med narod spečati, so se do sedaj slabo obnesli in vsa taka in jednaka podjetja so brezuspešna. Nebrižnost našega kmeta do branja časopisov ali knjig je ravno prevelika ter ovira napredek našega naroda bodi si v kmetijstvu ali drugih strokah. Družba sv. Mohorja ima pa vendar že sedaj močno stališče v narodu in kar je posameznikom nemogoče, to je mogoče nji. Ona lahko takorekoč preplavi našo mladino s knjigami ter kmalu opomore nedostatku, o katerem govorim.

S tem bi ne ustregla samo šolam in učiteljem, ampak gotovo tudi duhovščini, kateri je napredek naroda gotovo pri srci, kakor nam in pa veliki množini udom, kateri so roditelji. Plačilo za to, pa bi ji bilo zagotovilo, da bi vsi oni otroci, kateri bi sedaj radi prebirali družbine knjige, postali kasneje njeni udje in pa zavest, da je družba na pravem kraji pričela dramiti in vzbujati veselje do branja ter tako zdatno pripomogla povzdigniti naš mili narod na višjo stopinjo, omike.

J. Likar.

„**Naše domače živali**“. Ta naslov ima zbirka 12 tabel na debeli lepenki, ki so tako zvezane, da se more kazati samo jedna ali pa vse. Na posamnih tablah so vpodobljene domače živali pes, konj, ovca, kura, mačka, koza in kunec, osel, prašič, puran in golob, pav, gos in raca, krava. Izdal in založil ljubljanski knjigotržec J. Giontini. Velikost 20 × 16 cm. Cena 70 kr. Ta zbirka bo dobro došla manjšim ljudskim šolam, katere si ne morejo omisliti dražjih podob. Istotako bo zvezek dobro služil nazornemu nauku pri zasebnem pouku in kot darilce malim otrokom.

M. J.

L i s t e k.

List slovenskega učenjaka.

Gospod urednik! »Spoznavanje samega sebe je prvi korak k poboljšanju« je nekoč nekdo rekel, pa ta — je »šveflal«. Jaz se že zdavnej poznam, pa poboljšal se še vendar nisem. Še sedaj imam tisto napako, kakor sem jo imel pred leti, namreč neko ne-

vstrajnost, katera se v tem kaže, da mnogokrat pričeto delo odložim za delj časa in drugo pričenem, predno sem prvo končal. Glejte, zadnjič sem se Vam predstavil kot optimist, danes pečam se že z drugim; prelevil sem se v učenjaka.

Res, da se lahko optimist in učenjak strinjata v jedni osebi, vendar pa bodem za nekaj časa svoje

optimistiške misli dal na stran in bodem Vam poročal le o rezultatih svojih učenih preiskovanj.

Omislil sem si mikroskop — posebne vrste seveda — in sedaj stlačim vse pod njega, kar mi pod roko pride, da vsako stvar bolj natanko preiščem ter ji — kakor pravimo — potipljem žilico.

Veliko prahu so vzdignila in mnogo govorjenja in pisanja so provzročila števila 5, 10, 35, 50. Tudi Vam so taista gotovo dobro znana. Imajo to svojstvo, da dajo 100, ako jih soštejemo. To so tisti zloglasni »procenti«, pa katerih so razdelili truplo »učiteljstvo« na štiri in sicer zelo nejednake dele.

Ker že vsak o tem govori — mislil sem si — zakaj bi tudi jaz to stvar učenjaško ne preiskal ter spraval sem vso to reč pod svoj mikroskop. »No, ta operacija se Vam pa že ni posrečila«, rekel sem z glavo zmajavši, ko sem skozi mikroskop pogledal ter videl, da je razdelitev odločila v prvi in za dobro vspevanje trupla najvažnejši del samo 27 »celic«. (Saj veste, da mi učenjaki imenujemo najmanjše dele organskega telesa — celice). Tudi v drugem delu je vse premalo celic, zato jih ima pa tretji in četrti del toliko več. Dokazana stvar pa je, da se nobeno truplo ne more dobro počutiti, ako ima v I. in II. delu tako malo celic in glejte, to prikazen zapazimo tudi pri učiteljstvu. To truplo je bilo res potrebno operacije, da bi se bolje počutilo, pa recept: »50%, 10%, 35%, 50%«, katerega so zdravniki zapisali, ni bil pravi ter je vrhu tega še lekarnarje, kateri so imeli nalog po tem receptu zdravila razdeliti, spraval v zadrego, ker so vedeli, da bi tu trebalo bolj močnih »pilen«; morali so se pa držati recepta. Zaradi tega

so tudi Meščan, Tržan in Selan tožili, a tožili so prekasno; recept je bil že napisan, in dasi so gospodje pri zeleni mizi vse to čuli in vedeli, da bi bilo prav in dobro mnogo celic iz nižjega dela k višjemu privzeti; ta vražji recept 5%, 10%, 35%, 50% stavil jim je preozke meje.

Razven teh ponesrečenih zdravil je pa na učiteljstvo zelo neugodno vplivalo tudi slabo spričalo, katero so mu dali s tem, da so kar polovico njegovih celic uvrstili v zadnji t. j. IV. del. Po reku »Kakoršno delo tako plačilo« in po tej razredbi mora učiteljstvo sklepati, da ima samo 27 prav pridnih in kar 269 slabih celic. Druge so tako bolj srednje baže. Da ni tako — veste dobro in tudi moj mikroskop mi je pokazal v II., III. in IV. delu mnogo, mnogo celic, katere bi morale po vsej pravici postaviti se za jedno ali za dve stopinji višje. To je bil mrzel curek na učiteljstvo, katerega je že itak prej premnogokrat — zeblo. Vse drugače bi bilo, ako bi bili mene za svet vprašali. Jaz bi bil s svojim mikroskopom vse bolj natanko preiskal in bi potem šele recept napisal. Če so bili v ta števila že tako zaljubljeni, no, naj bi pa ostala, le zasukal bi jih bil ter napisal tak recept: 50%, 35%, 10%, 5% in — zastavim svojo častno besedo, da bi bilo to pomagalo in vedne tožbe bi se končale za dolgo dolgo časa. Tako pa imamo še vedno bolnika in poslušali bodete radi ali neradi njegove nadaljne tožbe. Kakor torej vidite, gospod urednik, treba bode še zdravil in sicer zdatnejših zdravil. Da bi jih le kmalu dali! To želi

Vaš

Postojinski.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. Dnevni red okrajne učiteljske konferencije za okolico ljubljansko dné 3. rožnika 1891. l. ob 9. uri dopoldne v drugi mestni deški ljudski šoli (na Cojzovi cesti v) Ljubljani.

1.) Otvoritev konferencije, določitev predsednikovega namestnika in volitev dveh zapisnikarjev.

2.) Poročilo c. kr. okrajnega šolskega nadzornika o nadzorovanih šolah.

3.) Kako je šolski vrt oskrbovati in obdelovati, da bode uzor pravega šolskega vrta. Poročevalca gg. Janko Žirovnik in Matija Rant.

4.) Nazorni nauk v spodnjih oddelkih ljudske šole. Poročevalca gospdč. Ana Praprotnikova in g. Albert Sitsch.

5.) Izbor učnih knjig in beril za šolsko leto 1891/92.

6.) Poročilo knjižničnega odbora o stanji in računu okrajne učiteljske knjižnice.

7.) Nasveti o nakupu novih knjig za okrajno učiteljsko knjižnico, katere je najkasneje do 1. rožnika t. l. pismeno oglasiti pri knjižničnem odboru.

8.) Volitev knjižničnega odbora za l. 1891/92.

9.) Volitev stalnega odbora učiteljske konferencije za šolsko leto 1891/92.

10. Dopolnilna volitev jednega zastopnika učiteljstva v c. kr. okrajni šolski svet.

11.) Samostalni predlogi, katere je najkasneje do 1. rožnika t. l. pismeno oglasiti pri stalnem odboru.

Iz Postojine v 16. dan mal. travna. — † Filip Kete.

Oj težka pot, oj tožna pot,
Ko od srcá srce se loči! —
Oj sólna pot, oj zadnja pot!

Sim. Gregorčič.

Komaj pol leta je preteklo, kar je umrl nadučitelj Alojzij Lavrenčič in že zopet je prišla koščena žena med naš stan z neusmiljeno kosó. V 12. dan malega travna umrl je namreč v našem okraji občeprijubljeni in spoštovani nadučitelj košanski gospod Filip Kete v najlepši moški dobi. Močan in krepak, kakor malokdo, branil se je do zadnjega; »le nji se uklonil je, ki mora se ji vsak.« Letošnjo zimo

ulila se mu je kri in nič hudega sluteč, opravljal je vedno dalje svojo službo kot učitelj in kot orgljavaec. V 12. dan t. m. odprla se mu je drugič prav močno in v četrť ure bilo je po njem.

Porodil se je blagi pokojnik 1849. na Vrhniki; učitelj je postal l. 1868. ter služboval večinoma v našem okraji in sicer v Št. Petru, v Trnovem, na Premu, na Colu, v Zagorju in zadnji dve leti kot nadučitelj v Košani. V Zagorji je služboval najrajst let.

Povsod, kjerkoli je služil, pridobil si je s svojim odkritim značajem in prijaznostjo srca vseh občanov in z ljubeznijo do otrok pa šolsko deco na svojo stran. Hinavstva ni poznal.

Najraje v srci jezik je imel,
Ko zinil je, pa srce na jeziku.

Kako je bil pokojnik priljubljen, pokazal je najbolj njegov veličasten pogreb v 15. dan t. m. Stari ljudje so pripovedovali, da tacega pogreba še ni Košana doživela. Mlado in staro iz širne košanske župnije je prihitelo na njegov pogreb. Iz Zagorja prišla je požarna bramba, občinski zastop in mnogo drugih Zagorcev. Vsi veljaki iz košanske doline so bili polnoštevilo zastopani. Tudi tovariši njegovi zbrali smo se v mnogobrojnem številu pri njegovi krsti ter skazali zadnjo čast uglednemu tovarišu in blagemu prijatelju.

Sprevod je vodil prečastni gospod župnik Matija Torkar z g. župnikom zagorskim, g. župnikom šmiheljskim in domačim g. kapelanom. Ko smo mu tovariši zapeli pred hišo »Blagor mu«, spremili smo ga v cerkev, kjer je g. župnik daroval črno sv. mašo. Na grobu smo mu zapeli »Jamico tiho« in g. tovariš Št. Jelenec naslikal je v lepih in ginljivih besedah njegovo uzorno življenje ter se v imeni učiteljstva poslovil od rajnega. Iz srca prišla mu je vsaka beseda, a segla je tudi vsakemu v srce.

Slovo nam britko seka rane,
Solzé rosijo nam oči, —
Oj z Bogom, drago srce ti!

Niti jednega očesa ni bilo suhega na pokopališči. Šolska mladina plakala je na ves glas za svojim dobrim učiteljem, občani solzili so se za svojim svetovalcem, tovariši njegovi točili smo solzé za blagim prijateljem in č. duhovščina za plemenitim župljanom in unetim kristjanom. Pa ne samo kot kristjan in učitelj, — tudi kot narodnjak je najzvesteje spolnoval svoje dolžnosti.

— Viharjev ni se bal,
Za dom, za rod je trdno stal.

V najhujših časih je stal neomahljiv ter se pokazal pri vsaki priliki kot najzvestejši sin svojega naroda.

Pokojnik je zapustil nadopolnega sina, ki se vezba na ljubljanskem učiteljski. Rajni ga je nad vse ljubil; marsikateri grizljeje je pritrgal svojim ustom, da je sinu pomagal. Dal Bog, da bi našel usmiljenih

dobrotnikov, koji bi mu pomagali toliko, da bi dovršil svoje študije.

Mati mrtva, mrtev oče,
Bratov nima, ne sestrá.

Pokojnik bil je udovec in se je drugič ženil, in ta sirota je iz prvega zakona. Poleg sina je zapustil žalujočo udovo, koja bode znanprej navezana le na skromno penzijo. Tudi njo priporočamo usmiljenim srcem.

Zvonovi, zvonite,
Domov ga spremite;
Gre z dela in trpin
Učitelj trpin!

Poslovil si se od nas za nekaj časa, a spomin tvoj ostane neusahljiv med nami in nauki, koje si cepil v nedolžna otroška srca in druga dobra dela venčajo naj te v rajskih višinah z lavorjevim vencem večne pravice

Zdaj bivaš vrh višave jasne,
Kjer ni mraku, kjer ni noči.

Blagor tebi!

Saj našel si na božjem nebi,
Kar tukaj bi zastonj iskal!

Spominjaj se gori zapuščenega sina in udove; priporočamo se ti pa tudi tvoji žalostni tovariši in prijatelji, da prosiš za nas in naše sovražnike! Z Bogom, dragi Filip, blagi prijatelj! Na svidenje nad zvezdami, — „kjer ni križev, teža v, ne joka!“

Jakob Dimnik.

Iz novomeškega okraja. (Jakob Ancelj †).

Vse je minljivo in kakor kaplja na veji, istotako tudi naše življenje nima nič gotovosti. Koliko naših tovarišev krije že danes črna prst, kateri so se še lansko leto z nami veselili prijetnega majnika; a letos — ni jih! Bog jih je poklical v boljše življenje.

Žalostno vest Vam imam sporočiti, da je v našem okraji dné 26. p. m. umrl naš blagi tovariš g. Jakob Ancelj v najlepših letih človeške dobe. — Da mu postavim skromen spomenik, naj nekoliko več omenim o rajnem tovariši.

Jakob Ancelj se je porodil l. 1865. v Suhorji blizu Metlike. Pohajal je spodnjo gimnazijo v Novem Mestu in odšel od tu v Ljubljano na učiteljsko pripravnico, kjer je l. 1888. dobil zrelostno spričevalo. Jeseni istega leta prosi za izpraznjeno učiteljsko mesto na jednorazrednici v Podgradu, katero tudi dobi in kjer ostane do svoje prerane smrti. Lansko jesen, že bolehen, poda se k preizkušnji in o božiči je bil imenovan stalnim učiteljem, da bi tem laže in uspešneje deloval za svoj težavni poklic; a sreča mu ni bila mila na tem, gotovo mu je milejša na onem svetu, ker trpel je dolgo in jako potrepljivo.

Blagi pokojnik je imel še kot dijak pljučnico, pa kakor večinoma dijakom, ki nimajo dobre postrežbe, ostala je tudi njemu kal, katera je začela korenine

poganjati Podgradom, kjer je jako oster zrak in stanovanje učiteljevo jako slabo (zato je tudi blag. g. okrajni glavar rekel, da bo treba šolo v kratkem popraviti, kar je jako potrebno). Ker je vedno bolehal, dobil je parkrat dopust, kakor pa se čuti nekoliko pokrepčanega, ne more pustiti nežne mladine brez pouka; ta delavnost ga je pokopala; šel je — za poklicem. Letos je dobil 4mesečni dopust, kateri se je pa žalibog spremenil v večnega.

Da je bil pa dragi Jakob vsem priljubljen, priča njegov pogreb. Gorska je vas, v kateri je bival, dan pokopa je bil pa deževen in iz teh vzrokov se sme sprevod veličasten imenovati. Pred rakvijo je šla šolska mladina, naprej dečki, za njimi deklice v vencu na glavi. Za temi so stopali učitelji in duhovščina, kateri so skupno peli »Miserere«. Na rakvi si videl lep venec z belimi trakovi in napisom »Učitelji svojemu blagemu tovarišu!« Za krsto je sledilo obilo ljudstva. Preblagorodnega g. okrajnega glavarja je namestoval g. baron E. Schönfeld. Pribitela sta tudi dva gg. patra iz Novega Mesta, jeden g. župnik iz bližnje župnije, 7 gg. tovarišev, 1 gspdč. tovarišica in več družega občinstva. Zahvaliti se moramo vsem, posebno še domačemu g. župniku, ki je mnogo žrtvoval za rajnega in gg. Fr. Gregoraču in Fr. Kendu, katera sta iz sosednjega črnomaljskega okraja došla in pripomogla, da smo rajnemu v slovo zapeli tri žalostinke in sicer pred šolskim poslopjem »Nad zvezdami«, po končanem opravilu v cerkvi »Blagor mu« in na pokopališči »Jamica tiha«.

Dragi Jakob! res da te krije že črna zemlje, a duh tvoj še živi med nami. Malo časa si deloval tu, a priljubil si se nam popolnoma. Le prerano smo te zgubili iz svoje srede. Koliko solz se je prelilo za te! Tvoja, te ljubeča mati ni si mogla utešiti žalosti in glasno ihteti, Te je menila priklicati nazaj, pa — ni bilo mogoče; nič manj se ni solzila tvoja dvojčica, sestra, ki je bila vedno pri Tebi in Ti tudi v dolgi boleznii po bratovsko stregla. Za Teboj sta jokala tudi Tvoja brata; pa tudi Tvoji znanci in marsikateri prisotni si niso mogli zakriti solze žalosti v svojih očeh.

Kako tužno in z rosnimi očmi zre človek na rakev, katero spuščajo v temno jamo; kako pretresljiv je glas iz jame, ko se osuje prst na krsto in kako se prestrašeno ozira za čilim, delavnim mladeničem! Ni ga, ker koščena žena, bela smrt pretrgala mu je nit življenja. V miru počivaj!

—l.

Iz kočevskega okraja. (Dekan Martin Skubic †) Dne 9. malega travna zjutraj je izdihnil svojo blago dušo po kratki bolezni v 76. letu svoje starosti ribniški dekan in častni kanonik velečastiti gospod

Martin Skubic. Blagi pokojnik je bil naslednik 1868. leta umrlemu dekanu Ig. Holzapflu, znanemu »Čbeličarju«, ki je zapustil svoje ogromno imetje v izobražbo gluhonemcev. Dekan Skubic je bil častni kanonik, knezoškofijski svetovalec, častni občan ribniški, zastopnik cerkve v c. kr. okrajnem šolskem svetu, predsednik krajnega šolskega sveta v Ribnici, ud krajnega šolskega sveta v Velikih Poljanah itd. Dne 25. grudnia 1889. leta ga je odlikoval presvetli cesar radi njegovih obilih zaslug s podeljenjem vitežkega križca Fran-Jožefovega reda; dne 29. prosinca ga mu je slovesno pripel g. okrajni glavar na prsi, katero slovesnost je opisal »Uč. Tov.« v svoji 5. številki lanskega letnika. Predsednik krajnemu šolskemu svetu storil je mnogo za ribniško šolo, kot ud okrajnemu šolskemu svetu se je pa vrlo potezal za koristi učiteljstva. Pokojnik je ljubil učiteljski stan ter vedno želel, da deluje duhovščina v slogi z učiteljstvom za napredek našega naroda. Sijajnega pogreba dne 11. malega travna se je udeležilo tudi več učiteljev. Blag mu spomin!

Z—c.

Z Iga. Družba sv. Mohorja izdaja vsako leto šest knjig razne poučne vsebine. Med toliko tisoč udi so zastopani tudi v ogromnem številu učitelji in šolarske knjižnice, ki ne hranijo knjig doma, marveč jih razporejajo mladini in odraslim. Najmikavnejše berilo so poleg kake druge knjige druge vsebine »Koledar« in »Večernice«, katere vsak z zanimanjem prebira. Povesti v teh knjigah so mične in poučne, a vendar ne dosežajo tistih povestij, katere so pred leti se podajale ljudstvu po tej družbi. Veliko knjig od družbe izdanih je povse že pošlo, a tudi niso bile tiskane v tako ogromnem številu, kakor se knjige danes tiskajo, ker je družba štela le nekaj tisoč udov.

Kakor je običajno, da se prirejajo jedne in iste knjige drugi, tudi tretji natisek, bi tudi družba sv. Mohorja prav storila, da bi od nekih »Večernic« od l. 1860—1870. priredila drugi natisek, in to od taistih, katerih berilo je povsem kratkočasno in poučno, katere knjige bi se gotovo z veseljem pozdravljale, kakor so se v času dotičnih družnikov. Ako bi slavna družba hotela tej želji ustreči, gotovo ji bode velika večina njenih udov za to hvaležna. Kdo ne bi z veseljem vzel v roke: »Rožice« s podobo bleškega jezera, »Elizabeta ali pregnanci v Sibiriji«, »Stari Urban ali zimski večeri dobrih kmetov«, »Deteljica ali življenje treh kranjskih bratov francoskih soldatov«, »Žalost in veselje«. Vse te knjige poleg drugih so tudi prav pripravne za otroške knjižnice. Gotovo bode slavni odbor ustregel, ako vsako-leto vsaj jedno teh in tacih knjig ponatisne in kot šesto knjigo pošlje v dežel.

Fr. Trošt.

Društveni vestnik.

Iz našega društva. Dne 2. vel. travna je bila tretja odborova seja. Po g. predsednikovem pozdravu prečita tajnik zapisnik zadnje seje ter potem poroča o delovanji društva od zadnje seje.

Častnemu članu g. Andr. Praprotniku se sklene poslati diplomu v okviru, katero naj mu oddajo 3 odborovi člani.

Določi se, da bode od sedaj odborova seja vedno v soboto ali pa pred praznikom.

Nadalje se sklene, da društvo letos plača letnino »Zvezi« od udov, kateri so nam plačali društvenino, drugo leto pa, ko bode »Tovariš« postal društvena lastnina in skoraj vsi naročniki društveniki, ne more društvo od vsakega uda 10 kr. letnine plačevati, ker bi list preveč trpel, društvena naloga pa je list vzdrževati; zatorej naj pri občnem zboru »Zveze« jeden naših delegatov predlaga, da bi naše društvo le od čistega preostanka 10% plačevalo.

Odbor prosi gg. društvenike, da naj letos še po starem plačujejo, namreč 1 gld. društvenine, 2 gld. za »Tovariša«, ne društveniki pa plačujejo za list 3 gld.

Delegatom k »Zvezi« in njihovim namestnikom se bodo povrnili vozni stroški, a se morajo sej udeležiti.

G. predsednik omeni prihodnje deželne konference ter misli, da se mora naše društvo kot prvo tudi primerno pokazati. Napravili naj bi kakšno veselico, skrbeli za prenočišča itd.

Prihodnja seja bode prvo soboto meseca rožnika.

Iz Planine. Glavno zborovanje »društva učiteljev in šolskih prijateljev okraja logaškega« se bode vršilo letos v Planini dne 4. rožnika ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopju z nastopnim vspeedom: I. Poročilo o društvenem delovanji. II. Poročilo blagajnikovo in volitev treh pregledovalcev računov. III. Volitev 5 udov v društveno vodstvo. IV. Določitev letnega doneska za prave in podporne ude. V. Volitev delegatov. VI. Poročilo in razgovor o šolskih delarnah. VII. Nasveti in želje.

Po zborovanji v gostilni pri »Zamorci« skupen obed. K obilni udeležbi vabi najljubneje *odbor.*

Vestnik.

Osobne vesti. G. Francišek Rojina, učitelj v Kolovratu je imenovan stalnim učiteljem na Dobrovi (radovljški okraj); g. Martin Judnič, nadučitelj v Črmošnjicah gre za nadučitelja v Štrekljevec (črnomaljski okraj); g. Rajmund Justin, nadučitelj v Štrekljevci za nadučitelja v Črmošnjice (novomeški okraj); g. Ivan Schöber, učitelj v Črmošnjicah pride za učitelja v Koprivnik na Kočevskem. G. Jožef Hribar, nadomestni učitelj na drugi mestni deški ljudski šoli v Ljubljani, je izstopil iz učiteljske službe ter se podal k pošti. Na njega mesto je vstopil g. Alojzij Sachs, bivši suplent v Smledniku. Tamošnja učiteljica gđ. Melanijo Sittig, ki letos obiskuje dunajski pedagogij, pa sedaj namestuje g. Bernard Janc. — Umrl je g. Jakob Ancelj, učitelj v Mehovem. (Glej dopis »Iz novomeškega okraja!«)

Preizkušnjo učne usposobljenosti pri izpraševalni komisiji v Ljubljani so z uspehom dostale vse učne moči, ki so se zglasile (glej »U. T.« št. 9) izven jednega učitelja, ki je delal preizkušnjo za občne ljudske šole.

Vprašanja za pismeno preizkušnjo so bila nastopna:

Nemščina: a) Za ljudske šole:

Wie soll die häusliche Erziehung die Schule unterstützen?

b) Za meščanske šole:

Erklärung des Gedichtes »Des Sängers Fluch«. Im Anschluss soll die Strophenart und die Geltung des Gedichtes, dann die Bedeutung Uhlands für die deutsche Literatur erörtert werden.

Slovenščina:

Kako bodi šola učilnica in vzgojilnica ob jednom?

Katera pravila naj vodijo učitelja pri vzdrževanju šolske discipline?

Pedagogika za meščanske šole:

1. Die Einbildungskraft. a) Begriff derselben, b) Bedeutung der Einbildungskraft für die geistige Entwicklung.
2. Kurzer Überblick über die Entwicklung der Volksschule in Österreich.
3. Es ist der Begriff des erziehenden Unterrichtes zu entwickeln.
4. Was ist eine logische Definition und welcher Gebrauch kann davon beim Unterrichte gemacht werden?
5. Was versteht man unter Katechetik und wie kann sich der Lehrer in derselben ausbilden? (Kaj je katehetika in kako se učitelj lahko v nji izobrazi?)

Matematika: a) Za ljudske šole:

1. Zu einem gemeinschaftlichen Unternehmen gibt A. 8000 fl., B. 7200 fl. und C. 4800 fl. Beim Rechnungsabschlusse ergibt sich ein Gewinn, welcher $23\frac{1}{2}$ fl. weniger als 16% der Gesamteinlage beträgt; wie ist dieser unter die Theilnehmer zu vertheilen?
2. Die Fläche eines Trapezes beträgt 700 dm², seine Höhe 20 dm; wie gross ist jede der beiden Parallelseiten, wenn sie sich zu einander verhalten wie 4:3?
3. Polumerja osnovnih ploskev pokončnega 2·4 dm visokega okrajšanega stožca merita oziroma 1·7 dm in 1 dm; kolika je a) njegova površina, b) prostornina? (Die Halbmesser der beiden Grundflächen eines geraden 2·4 dm hohen Kegestumpfes betragen beziehungsweise 1·7 dm und 1 dm; wie gross ist a) seine Oberfläche, b) sein Cubikinhalt?)

b) Za meščanske šole:

1. Kateri kapital treba po $4\frac{1}{2}$ % na obrestne obresti naložiti, da narase v 5 letih na 10.000 gld.?
2. Kaj se izračuni iz polumerja kroga stranice opisane pravilnega desetokotnika? (Stra-

nica krogu opisanega pravilnega deseterokotnika jednaka daljšemu odseku polumerja, razdeljenega v notranjem in vnanjem razmerji).

- Ein auf der Spitze stehender gerader Kegel, dessen Grundradius $r = 30$ m und dessen Höhe $h = 8$ cm ist, sei bis zur Höhe $a = 6$ cm mit Wasser gefüllt. Es werde eine Kugel vom Radius $c = 1.5$ cm hineingeworfen, die ganz untergeht; wie hoch ist dann das Niveau des Wassers?

- Es soll den Schülern beigebracht werden, welche Zahlen durch 11 theilbar sind.

Realije:

- Das Barometer, den Schülern der Oberstufe erklärt.
- Das Sonnenjahr und die 4 Jahreszeiten. (Slovenisch zu beantworten).
- Der Baumweissling (methodische Behandlung). (Slovenisch zu beantworten).

Prirodopis za meščanske šole:

- Hranitba človeškega trupla.
- Die Gräser (Gramineae); ihre charakteristischen Merkmale und ihre Bedeutung im Haushalte des Menschen.
- Das Eisen ist nach seinen Eigenschaften eingehend zu beschreiben und seine Gewinnung, sowie seine manigfaltige Verwendung zu erläutern.

Zemljepis za meščanske šole:

- Der Mond und seine Bewegung um die Erde (mit Zeichnung).
- Politische Geographie der Balkanhalbinsel.
- Beschreibung der Steiermark (mit Kartenskizze).

Zgodovina za meščanske šole:

- Ausbreitung der Römerherrschaft und des Christenthums in den österr. Alpenländern.
- Kaiser Friedrich III. (IV.) und die Gründung des Laibacher Bisthums.
- Kaiserin Maria Theresia und ihre Verdienste für das österr. Schulwesen.

Prirodoslovje za meščanske šole:

- Welche Naturerscheinungen lassen sich aus der Eigenschaft des Wassers, dass es bei $+4^{\circ}$ C die grösste Dichte hat, ableiten und erklären?
- Es ist die Atwood'sche Fallmaschine anschaulich zu beschreiben und darzulegen, wie man mittelst derselben die Gesetze des freien Falles ableitet.
- Kako nastane alkohol? Njegove lastnosti in uporaba.

Preložitev počitnic na Dunaji. Po časopisih se je širila te dni novica, da je dunajski okrajni šolski svet prošil pri deželnem šolskem svetu, naj se začetek glavnih počitnic preloži od dne 15. na 1. dan mal. srpana, tako da bodo počitnice v mesecih mali in veliki srpan. Ako bi to za ljudsko šolstvo obveljalo, moral bi seve deželni šolski svet istotako pri srednjih šolah ukreniti.

Prebivalstvo v Avstriji. Avstrija ima 21,794.231 prebivalcev, po občevalnem jeziku je 8,005.352 Nemcev, 5,581.611 Čehov, 3,230.356 Poljakov, 2,794.554 Rusinov, 1,140.548 Slovencev, 563.371 Srbov in Hrvatov, 668.650 Italijanov, 190.799 Vlahov in 9887 Madjarov.

Zahvala. Prekoristno društvo »Narodna šola« je blagoizvolilo za malo vsoto tukajšnji šoli v tekočem šolskem letu poslati dvakrat mnogo šolskega blaga.

V prijetno dolžnost si šteje podpisani izreči tem pótem slavnemu društvu prisrčno in iskreno zahvalo.

Šolsko vodstvo v Spodnji Idriji dne 8. vel. travna 1891.

Leopold Punčuh nadučitelj.

Zahvala. Slavno podporno društvo »Narodna šola« je blagoizvolilo ubogi šolski mladini v Ribnici proti majhnemu donesku 2 gld. obilo lepega pisalno in risarskega blaga poslati, za kar se udano podpisani v imeni obdarovanih otrok toplo zahvaljuje.

Šolsko vodstvo v Ribnici dne 7. vel. travna 1891.

Jožef Raktelj šolski voditelj.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 350.

o. š. sv. V logaškem šolskem okraji je popolniti nastopna učiteljska mesta stalno ali začasno.

1.) Drugo učiteljsko mesto na dvorazredni ljudski šoli v Hotederšici z letno plačo 450 gld. in s prostim stanovanjem.

2.) Drugo učiteljsko mesto na trirazredni ljudski šoli v Planini z letno plačo 500 gld.

3.) Drugo učiteljsko mesto na dvorazredni ljudski šoli v Begunjah z letno plačo 450 gld.

4.) Drugo učiteljsko mesto na dvorazredni ljudski šoli v Črnem Vrhu z letno plačo 450 gld. in s prosto sobo za stanovanje.

Letna plača začasnih učiteljskih oseb je povsod 360 gld.

Listnica uredništva.

G. — I. v St.: Hvala! Na vprašanje odgovorimo prihodnjic. — G. Ks. na J.: Danes ni bilo mogoče

»Učiteljski Tovariš« izhaja na celi poli velike osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje »Slovenskega učiteljskega društva« prejema list za 2 gld. na leto, za 1 gld. na pol leta. Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljano, Poljske ulice št. 9; naročnino pa prejema gospod Fr. Kokalj v Ljubljani na Bregu št. 16.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.

Prošnje naj se vložijo na predpisani način pri tukajšnjem uradu do dne 10. roznika t. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Logateci
dne 10. vel. travna 1891.

Št. 507

okr. š. sv. Na trirazredni ljudski šoli v Leskovci je popolniti drugo učiteljsko mesto s 500 gld. letne plače.

Prosilci za to službo naj svoje pravilno obložene prošnje zakonitim pótem semkaj vložijo do dne 2. roznika t. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem
dne 4. vel. travna t. l.

prijaviti spisa. — G. Pesimist: Lepa hvala! Je že stavljen za prihodnjic. — G. J. L. v l.: Ker se je konec Vaše razprave o Mohorjevih knjigah slučajno založil, priobčili smo ga šele danes. Prosimo zopet kaj!